

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LÝ VĂN TOÀN

HUY ĐỘNG VỐN CHO XÂY DỰNG
NÔNG THÔN MỚI Ở TỈNH THÁI NGUYÊN

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2017

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LÝ VĂN TOÀN

**HUY ĐỘNG VỐN CHO XÂY DỰNG
NÔNG THÔN MỚI Ở TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 62.62.01.15

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: 1. TS. Ngô Xuân Hoàng
2. TS. Phí Văn Kỹ

THÁI NGUYÊN - 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của cá nhân, các kết quả nghiên cứu được trình bày trong luận án là trung thực, khách quan và chưa từng được bảo vệ để lấy bất kỳ học vị nào ở trong và ngoài nước. Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận án đã được cảm ơn, các thông tin trích dẫn trong luận án đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả

Lý Văn Toàn

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian nghiên cứu đề tài luận án “*Huy động vốn cho xây dựng nông thôn mới ở tỉnh Thái Nguyên*” tôi đã nhận được sự giúp đỡ, hướng dẫn tận tình của các Thầy, Cô giáo khoa Kinh tế, trường Đại học Kinh tế & Quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên và các sở, ban, ngành thuộc tỉnh Thái Nguyên. Tôi xin gửi lời cảm ơn trân thành đến: Ban chỉ đạo xây dựng NTM tỉnh Thái Nguyên; Văn phòng Điều phối chương trình NTM tỉnh Thái Nguyên; Chính quyền địa phương và bà con nhân dân huyện Phú Bình, huyện Đồng Hỷ và huyện Định Hóa tỉnh Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ để tôi hoàn thành được luận án.

Đặc biệt, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới TS. Ngô Xuân Hoàng và TS. Phí Văn Kỳ là các nhà khoa học đã tận tình giúp đỡ và hướng dẫn tôi trong quá trình thực hiện đề tài luận án.

Trong thời gian học tập và nghiên cứu luận án, tôi đã nhận được sự hỗ trợ, đồng viên giúp đỡ tận tình từ đồng nghiệp, các đồng chí lãnh đạo nơi tôi đang công tác tôi xin trân trọng cảm ơn sự quan tâm giúp đỡ quý báu đó.

Cuối cùng, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới gia đình, bạn bè, những người thân trong gia đình tôi, đã đồng viên, chia sẻ, tạo mọi điều kiện tốt nhất để tôi hoàn thành luận án này.

Tác giả

Lý Văn Toàn

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	viii
DANH MỤC CÁC HÌNH, BIỂU ĐỒ.....	x
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài.....	1
2. Các công trình nghiên cứu có liên quan.....	3
3. Mục tiêu nghiên cứu.....	18
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	19
5. Những đóng góp mới của luận án.....	19
6. Kết cấu của đề tài	20
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN HUY ĐỘNG VỐN CHO XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI	21
1.1. Lý luận về nông thôn, nông thôn mới và xây dựng nông thôn mới	21
1.1.1. Một số khái niệm về nông thôn, nông thôn mới và xây dựng nông thôn mới.....	21
1.1.2. Đặc điểm của vốn cho xây dựng nông thôn mới	30
1.1.3. Nội dung huy động vốn để xây dựng nông thôn mới	32
1.1.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến việc huy động và sử dụng vốn đầu tư xây dựng nông thôn mới	39
1.2. Cơ sở thực tiễn về xây dựng và huy động vốn xây dựng nông thôn mới.....	44
1.2.1. Hình thành và phát triển nông thôn mới ở một số nước trên thế giới ..	44
1.2.2. Hình thành và phát triển nông thôn mới ở Việt Nam	53
TÓM TẮT CHƯƠNG 1	64

Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	65
2.1. Câu hỏi nghiên cứu.....	65
2.2. Phương pháp tiếp cận và khung phân tích.....	65
2.2.1. Khung phân tích nghiên cứu	65
2.2.2. Phương pháp tiếp cận nghiên cứu	66
2.3. Phương pháp nghiên cứu	68
2.3.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu	68
2.3.2. Phương pháp thu thập tài liệu	73
2.3.3. Phương pháp xử lý số liệu	74
2.3.4. Hệ thống các chỉ tiêu phân tích.....	74
2.4. Phương pháp phân tích	76
TÓM TẮT CHƯƠNG 2	77
Chương 3: THỰC TRẠNG HUY ĐỘNG VỐN CHO XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI Ở TỈNH THÁI NGUYÊN	78
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội tỉnh Thái Nguyên	78
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	78
3.1.2. Điều kiện kinh tế xã hội.....	80
3.2. Đánh giá thực trạng huy động vốn xây dựng nông thôn mới tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2011 - 2015.....	89
3.2.1. Đánh giá kết quả xây dựng nông thôn mới tỉnh Thái Nguyên đến năm 2015.....	89
3.2.2. Kết quả xây dựng nông thôn mới tại các điểm nghiên cứu.....	93
3.2.3. Đánh giá thực trạng huy động vốn trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	97
3.3. Đánh giá thực trạng huy động vốn cho xây dựng nông thôn mới tại các điểm nghiên cứu.....	100
3.3.1. Khái quát tình hình các điểm nghiên cứu	100
3.3.2. Kết quả huy động vốn tại các huyện điều tra	102

3.3.3. Phân tích các nhân tố ảnh hưởng đến huy động vốn xây dựng nông thôn mới.....	116
3.4. Một số vấn đề có ý nghĩa bài học kinh nghiệm trong việc huy động vốn xây dựng nông thôn mới tại tỉnh Thái Nguyên.....	128
3.4.1. So sánh cơ cấu nguồn vốn đầu tư cho xây dựng nông thôn mới ở các huyện	128
3.4.2. Nợ đọng các công trình xây dựng nông thôn mới tỉnh Thái Nguyên.	129
3.4.3. Bài học kinh nghiệm về huy động vốn cho chương trình xây dựng nông thôn mới tỉnh Thái Nguyên.....	131
TÓM TẮT CHƯƠNG 3	133
Chương 4: GIẢI PHÁP HUY ĐỘNG VỐN CHO XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI Ở TỈNH THÁI NGUYÊN.....	134
4.1. Căn cứ để xây dựng giải pháp huy động vốn cho xây dựng nông thôn mới ở tỉnh Thái Nguyên	134
4.1.1. Căn cứ mục tiêu của chương trình mục tiêu Quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2016 - 2020.....	134
4.1.2. Căn cứ Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Thái Nguyên lần thứ XIX, nhiệm kỳ 2015 - 2020.....	135
4.1.3. Căn cứ Đề án xây dựng nông thôn mới tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2016 - 2020 và tầm nhìn đến năm 2030.....	136
4.1.4. Căn cứ vào thực tiễn xây dựng nông thôn mới và huy động vốn cho xây dựng nông thôn mới ở tỉnh Thái Nguyên.....	137
4.2. Một số giải pháp chủ yếu huy động vốn xây dựng nông thôn mới ở tỉnh Thái Nguyên đến năm 2020	140
4.2.1. Những giải pháp chung.....	140
4.2.2. Những giải pháp cụ thể cho từng nguồn vốn.....	146
TÓM TẮT CHƯƠNG 4	150

KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	151
1. Kết luận.....	151
2. Khuyến nghị.....	153
DANH MỤC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC CỦA TÁC GIẢ LIÊN	
QUAN ĐẾN LUẬN ÁN	155
TÀI LIỆU THAM KHẢO	156
PHỤ LỤC	163

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

STT	Từ viết tắt	Nội dung đầy đủ
1	ADB	Ngân hàng phát triển châu Á (Asian Development Bank)
2	BHYT	Bảo hiểm y tế
3	BOT	Hợp đồng xây dựng, kinh doanh, chuyển giao (Build operate Transfer)
4	BT	Hợp đồng xây dựng, chuyển giao (Build Transfer)
5	BTO	Hợp đồng xây dựng, chuyển giao, kinh doanh (Build Transfer operate)
6	CNH	Công nghiệp hóa
7	CN-XD	Công nghiệp và Xây dựng
8	CTMTQG	Chương trình Mục tiêu quốc gia
9	CSHT	Cơ sở hạ tầng
10	ĐBSCL	Đồng bằng sông Cửu long
11	GO	Giá trị sản xuất
12	HDH	Hiện đại hóa
13	HTX	Hợp tác xã
14	KTXH	Kinh tế xã hội
15	NGO	Tổ chức phi chính phủ (Non Governmental Organization)
16	NLN-TS	Nông lâm nghiệp và thủy sản
17	NN&PTNT	Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
18	NTM	NTM
19	NSNN	Ngân sách nhà nước
20	ODA	Hỗ trợ phát triển chính thức (Official Development Assistance)
21	PPP	Quan hệ đối tác công tư (Public Private Partnership)
22	QĐ	Quyết định
23	TT	Thông tư
24	TM-DV	Thương mại và Dịch vụ
25	SXKD	Sản xuất kinh doanh
26	WB	Ngân hàng thế giới (<i>World Bank</i>)

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Dự kiến cơ cấu huy động các nguồn vốn xây dựng nông thôn mới... 37	37
Bảng 1.2. Kết quả huy động vốn xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2011-2015 .. 38	38
Bảng 2.1. Số lượng mẫu điều tra theo nhóm đối tượng..... 70	70
Bảng 2.2. Thông tin chung về cán bộ xã và khối đoàn thể được điều tra 71	71
Bảng 2.3. Thông tin chung về các hộ điều tra..... 72	72
Bảng 3.1. Thực trạng sử dụng đất đai của tỉnh Thái Nguyên năm 2015..... 79	79
Bảng 3.2. Dân số Thái Nguyên phân theo giới tính và phân theo 80	80
Bảng 3.3. Tình hình lao động của tỉnh Thái Nguyên phân theo khu vực kinh tế giai đoạn 2011 - 2015 81	81
Bảng 3.4. Cơ cấu kinh tế của tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2013 - 2015 84	84
Bảng 3.5. Tốc độ phát triển các ngành kinh tế tỉnh Thái Nguyên..... 85	85
Bảng 3.6a. Thu nhập bình quân đầu người phân theo thành thị, nông thôn..... 85	85
Bảng 3.6b. Thu nhập bình quân đầu người phân theo nguồn thu nhập..... 86	86
Bảng 3.6c. Thu nhập bình quân đầu người theo nhóm thu nhập 87	87
Bảng 3.7a. tỷ lệ hộ nghèo và cận nghèo của Thái Nguyên năm 2015 (theo chuẩn nghèo cũ)..... 87	87
Bảng 3.7b. tỷ lệ hộ nghèo và cận nghèo của Thái Nguyên năm 2015 (theo chuẩn nghèo mới *)..... 88	88
Bảng 3.8. So sánh kết quả xây dựng nông thôn mới sau 5 năm 89	89
Bảng 3.9. Tổng hợp kết quả đạt chuẩn nông thôn mới theo các huyện đến năm 2015 91	91
Bảng 3.10. Một số chỉ tiêu chủ yếu đạt được trong xây dựng nông thôn mới 92	92
Bảng 3.11. Nguồn vốn đầu tư xây dựng nông thôn mới tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2011 - 2015 97	97
Bảng 3.12. Dân số tại các vùng nghiên cứu 101	101
Bảng 3.13. Hiện trạng sử dụng đất đai tại các vùng nghiên cứu năm 2015 . 101	101
Bảng 3.14. Huy động vốn xây dựng nông thôn mới huyện Phú Bình 102	102
Bảng 3.15. Huy động vốn xây dựng nông thôn mới huyện Đồng Hỷ..... 106	106